

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 10.04.1970, sp. zn. 7 Tz 9/70, ECLI:CZ:NS:1970:7.TZ.9.1970.1

Číslo: 24/1970

Právní věta: Za den pracovního klidu ve smyslu ustanovení § 60 odst. 3 tr. ř. je třeba považovat v podmínkách pětidenního pracovního týdne i volnou sobotu. Případně-li proto konec lhůty na volnou sobotu, pokládá se za poslední den lhůty nejbližší příští pracovní den.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 10.04.1970

Spisová značka: 7 Tz 9/70

Číslo rozhodnutí: 24

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Lhůty

Předpisy: 141/1961 Sb. § 60 odst. 3 93/1951 Sb. § 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 24/1970 sb. rozh.

Za den pracovního klidu ve smyslu ustanovení § 60 odst. 3 tr. ř. je třeba považovat v podmínkách pětidenního pracovního týdne i volnou sobotu. Případně-li proto konec lhůty na volnou sobotu, pokládá se za poslední den lhůty nejbližší příští pracovní den.

(Rozsudek Nejvyššího soudu z 10. 4. 1970, [7 Tz 9/70](#).)

Rozsudkem okresního soudu v Bruntále ze dne 18. 9. 1969, sp. zn. 2 T 153/69 byl obviněný J. Š. uznán vinným trestnými činy podle § 133 odst. 1, § 201 tr. zák. a odsouzen za to podle § 133 odst. 1 tr. zák. s použitím § 35 odst. 1 tr. zák. a za použití § 43 odst. 1, § 44 odst. 1, 3 tr. zák. k trestu nápravného opatření v trvání 1 roku, se srážkou 10 % z platu. Podle § 49 odst. 1 tr. zák. byl vysloven zákaz činnosti řidiče motorových vozidel na dobu 2 roků.

Intervenující prokurátor u hlavního líčení dne 18. 9. 1969, které se konalo u okresního soudu v Bruntále, po vyhlášení rozsudku ohledně opravných prostředků se nevyjádřil, takže okresnímu prokurátorovi v Bruntále běžela lhůta k podání odvolání podle § 248 odst. 1 tr. ř., tj. do 8 dnů od doručení opisu rozsudku. Opis rozsudku byl okresní prokuratuře v Bruntále podle podacího razítka na zpátečním lístku doručen dne 10. 10. 1969.

Dne 20. 10. 1969 okresní prokurátor v Bruntále podal proti citovanému rozsudku odvolání, které současně odůvodnil. Podle podacího razítka odvolání bylo ještě téhož dne doručeno okresnímu soudu v Bruntále.

Usnesením ze dne 26. 11. 1969 sp. zn. 6 To 277/69 krajský soud v Ostravě v neveřejném zasedání však odvolání okresního prokurátora podle § 253 odst. 1 tr. ř. zamítl.

Proti usnesení krajského soudu podal generální prokurátor ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. stížnost pro porušení zákona. V ní krajskému soudu vytýká porušení zákona v ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř. spočívající v tom, že krajský soud zamítl odvolání okresního prokurátora jako opožděně podané bez zjištění, zda okresní prokurátor v Bruntále měl možnost v sobotu dne 18. 10. 1969 podat odvolání.

Nejvyšší soud vyslovil, že napadeným usnesením byl porušen zákon, toto usnesení zrušil a krajskému soudu v Ostravě přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí vyslovil názor, že odvolání okresního prokurátora v Bruntále v této trestní věci nutno považovat za opožděně podané, tj. po uplynutí lhůty 8 dnů stanovené § 248 odst. 1 tr. ř. Poslední den zákonné lhůty připadl na 18. 10. 1969 a nejpozději v tento den mělo být odvolání prokurátora podáno soudu nebo učiněno k tomu opatření ve smyslu § 60 odst. 4 tr. ř. To se však nestalo. Krajský soud je odlišného názoru nežli krajský prokurátor, který má za to, že konec lhůty připadl na volnou sobotu, tedy na den pracovního klidu, a proto je podle § 60 odst. 3 tr. ř. poslední den lhůty nejbližší pracovní den, tedy pondělí dne 20. 10. 1969, kdy odvolání bylo okresním prokurátorem podáno a soudu doručeno. Krajský soud opírá své stanovisko o vyhlášku ministerstva práce a sociálních věcí č. 63 ze dne 15. 5. 1968, zejména odst. 19, 20, podle které soboty jsou pokládány za dny pracovního volna a tedy nikoliv pracovního klidu, jak je má na zřeteli § 60 odst. 3 tr. ř. Okresní prokurátor se tedy nesprávně dovolává posléze zmíněného zákonného ustanovení a nemůže obstát jeho názor, že lhůta byla zachována, když odvolání podal teprve dne 20. 10. 1969. Krajský soud poukázal dále v této spojitosti na odst. 19 a 20 shora citované vyhlášky, která zdůrazňuje, že při zkrácení pracovní doby týdenní na 5 dnů nutno v plném rozsahu zajistit plnění úkolů příslušného státního orgánu, tedy i podání opravného prostředku do zmíněného rozsudku, zejména když pracoviště okresní prokuratury v Bruntále je v budově téhož okresního soudu. V tomto duchu se nese i další vyhláška č. 62 Státní plánovací komise ze dne 25. 7. 1966 o zásadách pro zkracování pracovní doby a pro úpravu pracovních a provozních režimů.

Při posuzování včasnosti podání opravného prostředku bylo třeba zkoumat, zda doručením odvolání okresního prokurátora podatelně okresnímu soudu ze dne 20. 10. 1969 byla osmidenní lhůta k podání odvolání, končící v sobotu dne 18. 10. 1969, zachována.

Ustanovení § 2 zák. č. 93/1951 Sb. o státních svátcích, o dnech pracovního klidu a památných a významných dnech taxativně určuje, že dny pracovního klidu jsou kromě nedělí též 1. leden, 1. a 9. květen, 28. říjen, 25. a 26. prosinec a Velikonoční pondělí. Při naprosto striktním výkladu tohoto zákonného ustanovení by to však znamenalo, že lhůty podle § 60 tr. ř. se zásadně počítají pouze podle těchto ustanovení. Vláda Československé socialistické republiky svým usnesením ze dne 11. 11. 1968 č. 400 kromě jiného v odst. 2 písm. a) stanovila přesuny pracovního volna v souvislosti s dny pracovního klidu. Celé toto usnesení vlády jedná podle svého názvu „o přesunech pracovní doby v souvislosti se svátky v podmínkách pětidenního pracovního týdne v letech 1968 - 1970.“

V usnesení vlády ze dne 15. 5. 1968 č. 148 bod V odst. 4 písm. d) bylo v souvislosti se zaváděním pětidenního pracovního týdne uloženo všem vedoucím ústředních orgánů a radám krajských národních výborů provést zkrácení pracovní doby pracovníkům státní správy podle bodů 19 až 21

zásad od 29. 9. 1968, což bylo v resortech justice a prokuratury uskutečněno.

Vláda ČSSR má tedy právo přesunovat nejen dny pracovního klidu, ale svými shora citovanými usneseními fakticky i právně zavedla pětidenní pracovní týden, přičemž závazně stanovila, že kromě dnů pracovního klidu podle zák. č. 93/1951 Sb. jsou dny pracovního volna soboty. Vláda přitom vycházela ze skutečnosti (viz čl. II usnesení vlády z 15. května 1968 č. 148), že ke dni 30. 9. 1967 byla zkrácená pracovní doba podle vyhlášky Státní plánovací komise č. 62/1966 Sb. a usnesení vlády č. 396/1966 uplatněna již u 96,5 % pracovníků národního hospodářství (bez JZD).

Z uvedeného vyplývá, že u většiny pracovníků národního hospodářství a státní správy je od 29. 9. 1968 sobota dnem pracovního volna. Na tom nemění nic ani to, že o sobotách pracuje celá řada zaměstnanců nezbytných služeb (spoje, obchod, zdravotnictví, doprava) a dále zaměstnanci nepřetržitých provozů (chemie, hutě apod.), poněvadž tentýž stav byl v podstatě i v době, kdy dnem pracovního volna byly pouze dny pracovního klidu podle zák. č. 93/1951 Sb.

I když dosud nedošlo k nové zákonné úpravě dnů pracovního klidu, je usnesení vlády č. 400 ze dne 11. 11. 1968 soudy respektováno. Je proto třeba uznat kvalitativně tutéž právní normu, totiž usnesení vlády č. 148 ze dne

15. 5. 1968 (realizované vyhláškou č. 63/1968 Sb.), kterým byl fakticky zaveden pětidenní pracovní týden.

Shora uvedenými vládními usneseními tedy sice nebyl dotčen zákon č. 93/1951 Sb., ale při zkracování pracovní doby byly soboty určeny jako dny pracovního volna, tedy bylo poskytnuto pracovníkům pracovní volno navíc k zákonnému volnu o dnech pracovního klidu.

Při výkladu ustanovení § 60 odst. 3 tr. ř. je třeba vycházet z účelu tohoto předpisu, který upravuje lhůtu k podání opravného prostředku tak, aby žádná ze stran v trestním řízení nebyla poškozena při uplatňování svého práva podat opravný prostředek okolnostmi na její vůli a možnostech nezávislými. Je tedy třeba vykládat ustanovení § 60 odst. 3 tr. ř. ve prospěch účastníků trestního řízení a nikoliv v jejich neprospěch tím, že by byli neodůvodněně zkráceni na svých právech, když jak zákon č. 93/1951 Sb., tak i zákon č. 141/1961 Sb. nemohl vládní usnesení č. 148/1968 o zavedení sobot jako dnů pracovního volna předpokládat a když není praktického rozdílu mezi pojmem „den pracovního klidu“ a pojmem „den pracovního volna“ pro posuzování možností strany v trestním řízení podat ve lhůtě opravný prostředek, či provést jiný právní úkon, je-li provedení úkonu vázáno na součinnost zařízení, která jsou mimo provoz v důsledku pracovního „klidu“ či „volna“.

Nelze proto jen z odlišné terminologie při označování volných sobot jako dnů pracovního volna dovozovat, že den pracovního volna nemá stejný význam pro posuzování konce lhůty podle § 60 odst. 3 tr. ř. jako den pracovního klidu ve smyslu zákona č. 93/1951 Sb.